

XVI Seminari sobre la Traducció a Catalunya

Còmic, manga i conte il·lustrat

Presentació

Laura Santamaria

Tal com anunciava el president de l'AELC en la presentació del volum que recollia les comunicacions que es van fer en el XV Seminari sobre la traducció a Catalunya, el XVI Seminari ha modificat lleugerament el format arran de les converses amb les facultats de traducció i d'interpretació amb itinerari de català. Així doncs, a partir d'enguany, el Seminari comptarà, a més de la participació de la Universitat Autònoma de Barcelona, que ja hi col·laborava des de feia anys, amb la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Vic i la Universitat Jaume I de Castelló, de manera que els professors de traducció inclouran el Seminari com una activitat més adreçada als seus estudiants.

Amb aquesta col·laboració, el Seminari de Vilanova esdevé un espai d'interacció entre professionals, acadèmics i estudiants, i creiem que aquest *Quadern* demostra que l'objectiu s'ha aconseguit. El nou model de Seminari vol posar a l'abast dels estudiants els coneixements de persones de prestigi en l'àmbit de la traducció, la reflexió sobre el procés de traducció i les veus de joves traductores i traductors.

En el primer dels articles, Albert Jané descriu el procés de traducció de còmics o historietes gràfiques, a partir de la seva experiència

a *Cavall Fort*, la primera revista en català adreçada, al seu inici, a uns joves lectors que tenien per primera vegada la possibilitat de llegir en català. Aquest fet exigia unes reflexions prèvies a la traducció, ja que el llenguatge en aquest context havia de ser especialment acurat, alhora que s'havia d'ajustar a la imatge. Trobar la solució més adequada és sempre complicat en aquest gènere, ja que les decisions traductores han de respectar també la llargada dels textos originals.

Des de l'àmbit professional, Marc Bernabé i Verònica Calafell descriuen el gènere dels manga i de quina manera la traducció s'ha d'ajustar a les preferències d'uns lectors específics que tenen un criteri molt clar sobre allò que volen trobar en els productes que consumeixen. Les diferències entre els lectors japonesos i catalans obliguen també a una reflexió sobre com cal dur a terme la traducció.

Anna Marzà defineix la traducció de l'animació adreçada al públic infantil, després d'haver analitzat traduccions de Televisió de Catalunya, la Televisió Valenciana i IB3, com un procés creatiu, que es planteja a partir de la domesticació i on hi ha molta adaptació lèxica.

També Anna Matamala analitza la traducció d'animació audiovisual, en concret la traducció dels noms propis i de les cançons que hi apareixen. En la seva presentació descriu de quina manera els materials de què disposen els traductors, les pautes de l'ajust i els mateixos destinataris es converteixen en factors que condicionen el resultat final.

Els darrers tres articles són a càrrec de joves traductors que volen compartir amb els lectors la seva experiència personal. Roger Batalla relata la necessitat de formació específica en el moment de començar a traduir professionalment, un moment delicat on cal aprofitar totes les oportunitats.

Neus González dóna alguns consells als traductors i traductores acabats de llicenciar. En cas que descartin de treballar d'assalariats, González recomana als joves traductors autònoms que elaborin un

bon currículum, que tinguin un web personal, que consultin les fonts habituals d'ofertes laborals, que s'associïn, que participin en les activitats de les associacions i que siguin coneixedors de les tarifes que es paguen per la traducció.

Glòria Torralba afegeix alguns consells més per a aquells traductors autònoms que es volen dedicar a la traducció audiovisual. Per a Torralba és molt important que els professionals de la traducció intentin conèixer personalment els possibles clients, però una vegada els hagi arribat el primer encàrrec, cal que mantinguin també el contacte amb la resta de professionals del doblatge. De tota manera amb això no n'hi ha prou, ja que cal conèixer també quines són les tarifes acordades pels estudis i els traductors professionals, saber fer un pressupost i buscar fórmules per presentar traduccions sense incoherències internes.

Amb aquest recull d'articles, fruit de les reflexions de professionals de la traducció del còmic, manga i el conte il·lustrat, encetem una nova etapa del Seminari sobre la traducció a Catalunya.